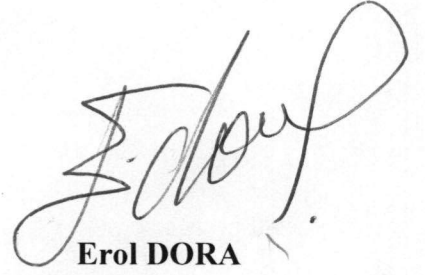

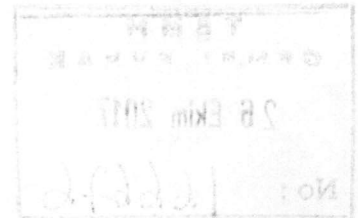
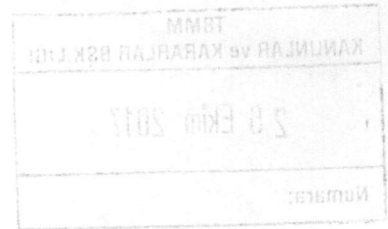
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de giderek azalan okuma ve kütüphane kullanma alışkanlığı konusunun nedenleriyle araştırılarak, çeşitli boyutlarıyla saptanması ve bu konuda alınması gereken önlemlerin ortaya koyulması gayesiyle Anayasa’nın 98’inci, İçtüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim.

Erol DORA

Mardin Milletvekili

GEREKÇE

Kayıtlı bilginin toplanması, düzenlenip-saklanması ve kullanıma sunulması ihtiyacı, kütüphane kurumunu ortaya çıkarmıştır. Kütüphanecilik bilimi kuramcılarında Jessa Shera; hava, su, yiyecek ve barınak olarak nitelendirilen insanlığın geleneksel gereksinimlerine bir beşincisini yani bilgiyi ekleyerek, birer bilgi kaynağı olan kütüphanelerin toplumun kültür ve eğitim yaşamındaki katkısına işaret etmiştir.

Kütüphane kendi ortamlarında okuma olanağı bulamayan ve çeşitli nedenlerle okuma kaynaklarına erişimi mümkün olamayan bireyler için özellikle önem taşımaktadır. Bu bağlamda okul ve halk kütüphaneleri okuma kaynakları açısından bireylerin öncelikli kaynaklarıdır.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) Kütüphane İstatistikleri 2016 araştırmasının sonuçlarına göre; Türkiye genelinde 2016 yılında 1 milli kütüphane, 1.137 halk kütüphanesi, 552 üniversite kütüphanesi ve 27 bin 280 örgün ve yaygın eğitim kurumu kütüphanesi olmak üzere toplam 28 bin 970 kütüphane mevcuttur. Halk kütüphanelerine kayıtlı üye sayısı 1 milyon 697 bin 90 iken üniversite kütüphanelerine kayıtlı 3 milyon 810 bin 634 kişi bulunmaktadır.

Eylül 2017 sonunda Uluslararası Kütüphane Dernekleri ve Kurumları Federasyonu (IFLA) tarafından yayımlanan "Dünya Kütüphane Haritası"na göre; Türkiye'de 2016 sonu itibarıyla Kültür ve Turizm Bakanlığı'na bağlı bin 137 halk kütüphanesi hizmet verirken, Türkiye ile yakın nüfuslara sahip Fransa'da 16 bin 100, İtalya'da 6 bin 42 ve Almanya'da ise 5 bin 21 halk kütüphanesi bulunmaktadır. Diğer taraftan Türkiye'den çok daha az nüfuslu Polonya'da 8 bin 50, Romanya'da 2 bin 406 ve Çekya'da ise 6 bin 245 halk kütüphanesi mevcut durumdadır.

IFLA 'nın raporuna göre; Türkiye'de 2017 yılında halk kütüphanelerinde çalışan toplam 3 bin 490 personelin sadece 584'ü kütüphaneci olarak çalışırken; bu rakam Fransa'da yaklaşık 30 bin, Almanya'da 11 bin, Polonya'da 14 bin ve İspanya'da 13 bin personel olarak gerçekleşmiştir. Kütüphanelerden bir yılda ödünç alınan kitap sayılarına bakıldığında Avrupa Birliği (AB) ile Türkiye arasındaki makasın oldukça açıldığı görülmektedir. Örneğin 2016 yılında Almanya'da kütüphanelerden yaklaşık 315 milyon kitap ödünç alınmışken, Türkiye'de bu değer sadece 9 milyon civarındadır.

AB ortalamaları temel alındığında Türkiye'de nüfusa göre 12 bin 693 halk kütüphanesi olması gerekirken, bu sayı sadece bin 137'dir. Öte yandan AB'de ortalama 6 bin 300 kişiye bir halk kütüphanesi düşerken, Türkiye'de yaklaşık 70 bin kişiye bir halk kütüphanesi düşmektedir. Genç ve dinamik bir nüfusa sahip ülkemiz ile AB ülkeleri arasında 10 kattan fazla farkın oluşmuş olması oldukça üzücüdür ve ivedilikle bu konunun üzerine gidilmelidir.

CIA World Factbook 2017 yılı ülkelerin yaş ortalaması verileri incelendiğinde; Almanya nüfusunun yaş ortalaması 46,8, İtalya'nın 45,1, İspanya'nın 42,3 iken Türkiye 30,5 yaş ortalamasına sahiptir. Çok daha genç bir nüfusa sahip olan Türkiye'de okuma ve kütüphane kullanma alışkanlığının daha yaşlı bir nüfusa sahip olan AB ülkelerinden çok gerilerde olması, meselenin ayrıca kaygı verici bir diğer boyutudur.

Türkiye'de kütüphane, kütüphanelerdeki personel, kayıtlı üye ve ödünç alınan kitap sayıları dikkate alındığında AB ülkeleri ortalamasının oldukça altındadır; bu haliyle yurttaşların eğitim ve kültür hayatına anlamlı katkılar veremeyeceği aşikârdır ve böyle giderse de ülkemizde kütüphaneler gelecekte yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalacaktır.

Yukarıda belirtilen gerekçelerle, Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması elzemdir.

2
Filiz KERESTECİOĞLU
HDP İstanbul Milletvekili

8
Behçet YILDIRIM
HDP Adıyaman Milletvekili

2 HA
Dirayet TAŞDEMİR
HDP Ağrı Milletvekili

ADAR
Ayşe ACAR BAŞARAN
HDP Batman Milletvekili

1-13
Saadet BECEREKLİ
HDP Batman Milletvekili

Ulus
Mizgin IRGAT
HDP Bitlis Milletvekili

Altan Tan
Altan TAN
HDP Diyarbakır Milletvekili

Wamur
İmam TAŞÇIER
HDP Diyarbakır Milletvekili

fung
Sibel YİĞİTALP
HDP Diyarbakır Milletvekili

MAH
Mahmut TOĞRUL
HDP Gaziantep Milletvekili

3
Meral DANIŞ BEŞTAŞ
HDP Adana Milletvekili

5
Berdan ÖZTÜRK
HDP Ağrı Milletvekili

x
Sırrı Süreyya ÖNDER
HDP Ankara Milletvekili

9
Mehmet Ali ASLAN
HDP Batman Milletvekili

11
Hişyar ÖZSOY
HDP Bingöl Milletvekili

14
Feleknas UCA
HDP Diyarbakır Milletvekili

16
Nimetullah ERDOĞMUŞ
HDP Diyarbakır Milletvekili

18
Ziya PİR
HDP Diyarbakır Milletvekili

20
Nihat AKDOĞAN
HDP Hakkari Milletvekili

MAH
MAH
MAH